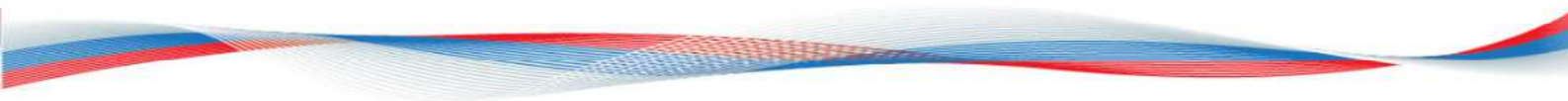

Pregled izvora finansiranja U Republici Srbiji

Pregled finansijskih izvora u Srbiji

Pregled finansijskih izvora u Srbiji	1
Ideja dokumenta	1
Programi prekogranične saradnje	1
Program prekogranične saradnje Bugarska – Srbija	1
Program prekogranične saradnje Jadranski program (IPA Adriatico)	3
Program transnacionalne saradnje "Jugoistočna Evropa" (South East European Space - SEE)	3
Drugi EU izvori finansiranja	5
Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava – EIDHR	5
Exchange 3	7
RDEPR2	7
Ostali EU izvori – za specifična područja	12
Ostali izvori finansiranja	14
UNDP	14
Centralnoevropska inicijativa (CEI)	14
Fond CEI za saradnju	14
Klimatski fond CEI	14
Poverenički fond CEI	14
GIZ	17
USAID	18
SIDA	20
Britanska ambasada	21
Slovačka ambasada	21
Norveška ambasada	22
Švajcarska kancelarija za saradnju	23
Fond revolving kredita Narodne banke Srbije	14
Međunarodne kreditne linije	14
EBRD, EIB, Vlada Republike Italije, KfW, LEDIB	24-27

Ideja dokumenta

Ovaj pregled napravljen je na bazi javno objavljenih informacija i internog je karaktera. Ideja dokumenta je imati sve te podatke na jednom mestu. Ovaj dokument se konstantno dopunjava i podložan je promenama.

Dokument sadrži pregled samo onih programa koji su dostupni opštinama Babušnica, Gadžin Han, Crna Trava, Trgovište, Bosilegrad i Surdulica.

Programi prekogranične saradnje

Vrednost programa u periodu 2007 – 2013

Program	Miliona €
Bugarska – Srbija	5,8
Jadranski program (IPA Adriatico)	1,46
Program transnacionalne saradnje "Jugoistočna Evropa"	2

Organizacija koja konkuriše sa predlogom projekta mora da ispunjava uslove (među programima su male razlike):

- **Neprofitno pravno lice**
- **Registrovano i posluje u području obuhvaćenom Programom**
- **Ima najmanje jednog prekograničnog partnera**

Vrednost programa prekogranične saradnje **2012. godine: 12 mil €** (podatak iz Multiannual Framework, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/how_does_it_work/miff_12_10_2011.pdf)

Program prekogranične saradnje Bugarska – Srbija

<http://www.ipacbc-bgrs.eu/>

Uključena područja

Region	Srbija		Bugarska	
	Okrug	Opština	Okrug	Opština
Opravdani	Borski	Bor, Kladovo, Majdanpek, Negotin	Vidin	Belogradchik, Boynitsa, Bregovo, Vidin, Gramada, Dimovo, Kula, Makresh, Novo Selo, Ruzhintsi, Chuprene
	Zaječarski	Boljevac, Zaječar, Knjaževac, Sokobanja	Montana	Berkovitsa, Boychinovtsi, Brusartsi, Valchedram, Varshets, Georgi Damyanovo, Lom, Medkovets, Montana, Chiprovtsi, Yakimovo
	Nišavski	Grad Niš (Opštine: Pantelej, Medijana, Crveni Krst, Palilula and Niška Banja), Aleksinac, Gadžin Han, Doljevac, Merošina, Ražani, Svrlijig	Sofija	Anton, Bojurishte, Botevgrad, Chavdar, Chelopech, Dolna banya, Dragoman, Elin Pelin, Etropole, Godech, Gorna Malina, Ihtiman, Koprivshitsa, Kostenets, Kostinbrod, Mirkovo, Pirdop, Pravets, Samokov, Slivnitsa, Svoqe, Zlatitsa

	Pirotski	Babušnica, Bela Palanka, Dimitrovgrad, Pirot	Pernik	Breznik, Zemen, Kovachevtsi, Pernik, Radomir, Tran
	Jablanički	Bojnik, Vlasotince, Lebane, Leskovac, Medveđa, Crna Trava	Čustendil	Bobovdol, Boboshevo, Kocherinovo, Kyustendil, Nevestino, Rila, Sapareva Banya, Dupnitsa, Treklyano
	Pčinjski	Bosilegrad, Bujanovac, Vladicin Han, Vranje, Preševo, Surdulica, Trgoviste		
Priključeni – finansira se do 20%			Grad Sofija	

Budžet

Stepen sufinansiranja: 85%

2011: 2.421.208 evra

Ukupno 2009 - 2011: 7.222.112 evra

Prioriteti

Prioritet	Mera
1. Razvoj malih infrastruktura	1.1 Fizička i informaciona infrastruktura
	1.2 Infrastruktura koja se odnosi na zaštitu životne okoline
	1.3 Pomoć za pripremanje projekata
2. Unapređenje kapaciteta za zajedničko planiranje, rešavanje zajedničkih problema i razvoj	2.1 Institucionalni, prosvetni i poslovni nivoi povezivanja
	2.2. Održivi razvoj kroz efikasno korišćenje regionalnih resursa
	2.3. Zajednički fond za male projekte

Institucije koje mogu učestvovati

Ključne ciljne grupe koje mogu aplicirati:

- Lokalne i regionalne vlasti
- Regionalne strukture centralne administracije
- Uprave parkova prirode i sličnih zaštićenih područja
- Organizacije za podršku privredi i preduzećima
- Euro-regioni
- Istraživački instituti, univerziteti, škole, biblioteke, društveni centri, kulturne institucije
- Nevladine organizacije
- Udruženja svih ovih organizacija

Opravdane akcije i troškovi

Za sada nema podataka.

Program prekogranične saradnje Jadranski program (IPA Adriatico)

<http://www.adriaticipacbc.org/>

Srbiji je omogućeno tzv. "phasing-out" učestvovanje zaključno sa 2012. godinom. Ova specifična prelazna podrška će omogućiti učestvovanje srpskih partnera u aktivnostima koje podrazumevaju institucionalnu saradnju između univerziteta, kulturnih institucija, naučnih instituta itd.

Prioritet	Mera
1. Ekonomska, socijalna i institucionalna saradnja	1.1 Istraživanja i inovacije
	1.2 Institucionalna saradnja

Stepen sufinansiranja: 85%

Budžet: 2011: 637.155 evra, ukupno 2009 - 2011: 1.874.572 evra

Program transnacionalne saradnje "Jugoistočna Evropa" (South East European Space - SEE)

<http://www.southeast-europe.net/en/>

Uključena područja

Teritorija	Država ili region
Celokupna teritorija	Albanija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Hrvatska, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Grčka, Mađarska, Republika Moldavija, Crna Gora, Rumunija, Srbija, Slovačka, Slovenija
Delimična teritorija	<i>Italija:</i> Lombardija, Autonomna pokrajina Bolzano/Bozen, Autonomna pokrajina Trento, Veneto, Friuli-Venecija-Đulija, Emilia Romanja, Umbrija, Marke, Abruco, Molize, Pulja i Bazilikata <i>Ukrajina:</i> Černivetska oblast, Ivano-Frankiviška oblast, Zakapartska oblast, Odesa

Budžet

Stepen sufinansiranja: 85%

2011. godine: 1.274.319 evra

Ukupno 2009- 2011: 3.748.489 evra

Prioriteti

Prioritet	Mera
1. Razvijanje inovativnih pristupa i preduzetništva	1.1 Razvijanje mreža tehnoloških i inovativnih pristupa u konkretnim oblastima
	1.2. Razvijanje mreža tehnoloških i inovativnih pristupa u konkretnim oblastima
	1.3. Poboljšanje okvirnih uslova i postavljanje osnova za inovativne pristupe
2: Zaštita i unapređenje životne sredine	2.1 Poboljšanje integrisanog upravljanja vodom i prevencija rizika od poplave
	2.2. Poboljšana prevencija rizika koji mogu ugroziti životnu sredinu
	2.3. Promovisanje saradnje u oblasti upravljanja prirodnim resursima i

	zaštićenim oblastima
	2.4. Promovisanje energetske aktivnosti i uporebe drugih resursa
3. Pобољшanje pristupačnosti	3.1. Poboљшano koordiniranje u oblasti promovisanja, planiranja i upravljanja primarnim i sekundarnim saobraćajnim mrežama
	3.2. Razvijanje strategija koje se bave digitalnim jazom
	3.3. Poboљшanje okvirnih uslova za multimodalne platforme
4. Razvijanje transnacionalne saradnje radi uspostavljanja oblasti održivog razvoja	4.1. Pronalaženje rešenja za probleme koji pogađaju gradske oblasti i regionalne sisteme naselja
	4.2. Promovisanje ravnomernog razvoja
	4.3. Promovisanje upotrebe kulturnih vrednosti radi razvoja

Institucije koje mogu učestvovati

Privatne, javne i organizacije slične javnim mogu učestvovati u programu kao partneri, partneri bez finansiranja ili kao podizvođači.

U svim aktivnostima svi partneri moraju poštovati propise o javnim nabavkama.

Opravdane akcije i troškovi

Po standardnim kriterijima EU fondova (troškovi nastali u vreme projekta, za nameru projekta, za koje partneri imaju potvrde o plaćanju...)

Drugi EU izvori finansiranja

Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava – EIDHR

http://ec.europa.eu/europeaid/how/finance/eidhr_en.htm

Poslednji konkurs je bio otvoren do 15. avgusta 2012. godine.

<https://webgate.ec.europa.eu/europeaid/online-services/index.cfm?ADSSChk=1352409004406&do=publi.detPUB&searchtype=AS&zgeo=35645&ccnt=7573876&depub=&orderby=upd&orderbyad=Desc&nbPubliList=15&page=1&aoref=133238>

Uključena područja

Organizacije moraju biti registrovane na teritoriji država učesnica Inicijative, **podržava se prijavljivanje srpskih organizacija**. Ako nisu registrovane u Srbiji, obavezno moraju imati partnera iz Srbije.

Budžet

Stepen sufinansiranja: 85%

Indikativni budžet za 2012: 1 milion €

Grantovi su podeljeni u 2 lota.

Lot	Indikativni budžet	Veličina sufinansiranja	Stepen sufinansiranja
Lot 1	500.000 €	minimum 10.000 € maximum 50.000 €	50 – 95% opravdanih troškova
Lot 2	500.000 €	minimum 50.000 € maximum 100.000 €	50 – 80% opravdanih troškova

Prioriteti

Srbija učestvuje u okviru Cilja 2 Inicijative:

Cilj	Prioriteti
2. Jačanje uloge civilnog društva u promociji ljudskih prava i demokratskih reformi, podršci mirnoj konsilijaciji grupnih interesa i konsolidaciji političkog učestvovanja i predstavljanja	Jačanje uloge civilnog društva u promociji ljudskih prava i demokratskih reformi
	Podrška mirnoj konsilijaciji grupnih interesa
	Osnaživanje političkog predstavljanja i učestvovanja
	Osnaživanje inkluzije i pluralizma civilnog društva

Institucije koje mogu učestvovati

Neprofitne organizacije sledećeg tipa:

- Nevladina organizacija
- Institucija višeg obrazovanja
- Nezavisna politička fondacija (ne politička partija)

Organizacije mogu aplicirati samostalno ili u partnerstvu. Organizacije moraju samostalno sprovesti projekat, ne smeju biti samo posrednik. Organizacije moraju biti registrovane u PADOR-u.

Opravdane akcije i troškovi

Po standardnim kriterijumima EU fondova (troškovi nastali u vreme projekta, za nameru projekta, za koje partneri imaju potvrde o plaćanju...).

Konkurs podržava sledeće aktivnosti:

1. **Oснаživanje političkog predstavljanja i učestvovanja, uključujući jačanje uloge žena i drugih nedovoljno predstavljenih grupa u svim sektorima**, a naročito ekonomsko jačanje u oblastima ekonomije/stvaranja radnih mesta, lokalnim razvojnim planovima i odgovornosti. Ovo može biti postignuto kroz inicijative civilnog društva u dijalogu sa "političkim društvom" (npr. sa političkim partijama, parlamentarnim grupama u zakonodavnim telima);
2. **Inicijative za osnaživanje inkluzije i pluralizma civilnog društva**, na primer podržavanjem aktivnosti i jačanjem kapaciteta novih ili ranjivih organizacija civilnog društva osnovanih od strane grupa čiji su interesi nedovoljno predstavljeni ili s druge strane doprinosenjem jačanju ovih grupa (npr. manjinske grupe, osobe sa posebnim potrebama, žene radnici, interno raseljena lica, itd.) i inicijative za promovisanje nezavisnih medija, osim medija koji promovišu mržnju.
3. **Podsticanje inter-etničke, inter-religijske i inter-kulturne tolerancije i razumevanja**, pomoću:
 - Podrške podizanju svesti za realizaciju prava pojedinaca i manjina;
 - Jačanja organizacija civilnog društva u zastupanju i osnaživanje njihovog angažovanja u prevenciji i rešavanju konflikata;
 - Unapređenja obrazovanja, treninga i monitoringa u oblastima ljudskih prava i demokratizacije;
 - Razvoja pitanja na lokalnom nivou preko lokalnih platformi, osnaživanja angažovanja na početnom nivou i ohrabrivanjem lokalnih inicijativa i mreža civilnog društva.
4. **Izgradnja konsenzusa u spornim ili kontroverznim oblastima politike u duboko podeljenim društvima**, putem sredstava dijaloga civilnog društva koji teži da premosti društvene podele i koji povezuje široki spektar stejkholdera u njihovoj razmeni iskustava i analizi zajedničkih problema. Politička pitanja mogu biti, na primer miroljubivi menadžment, medijacija ili rešavanje konflikata, integracija "dve škole pod jednim krovom", transnacionalna pravda i rekonsilijacija, uključivanje specifične uloge žene u ovim procesima, manjinska prava, religija i država, zemljišna reforma, kontrola prirodnih resursa, sve u široj perspektivi jačanja demokratskih institucija i ljudskih prava.

Zastupljenost

Zastupljenost jednakosti polova, dečjih prava i prava osoba sa posebnim potrebama biće omogućena kroz svaki projekat. Svi projekti treba da pokažu, gde god je to relevantno, kako su ova pitanja uzeta u obzir prilikom dizajna, implementacije i monitoringa aktivnosti.

Sledeće vrste akcija nisu opravdane:

- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom individualnih sponzorstava za učešće u radionicama, seminarima, konferencijama, kongresima;
- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom individualnih školarina za studije ili trening kurseva;
- Projekti koji se izvode izvan Srbije;
- Kupovina opreme (osim ako je neophodna za uspešno izvršenje projekta);
- Retrospektivno finansiranje projekata koji već postoje ili su završeni;
- Projekti koji podržavaju pojedinačne političke partije;
- Suštinsko finansiranje aplikanta ili partnera;
- Humanitarne aktivnosti;
- Radovi na rekonstrukcijama.

Exchange 3

Program je usmeren na uvođenje EU modela u funkcionisanje i poboljšanje kapaciteta i efikasnosti lokalnih samouprava u Srbiji.

<http://www.skgo.org/projects/details/65>

Uključena područja

Čitava Srbija.

Budžet

U okviru programa je i fond za opštinske projekte u vrednosti od 10.000.000€ (EXCHANGE 3 grant šema), dok je vrednost ugovora sa Stalnom konferencijom gradova i opština 2.000.000€. Projekat će trajati 3 godine, od marta 2010. do marta 2013. godine.

Prioriteti

Opšti cilj: doprineti jačanju kapaciteta lokalnih samouprava u Srbiji za dalje učešće u procesu decentralizacije u skladu sa standardima Evropske unije.

Komponente	Sadržaj	Planirani rezultati
Komponenta 1	SLOR i SLAP – nastavak podrške opštinama u izradi strategija održivog razvoja (SLOR) i pripremi infrastrukturnih projekata (SLAP informacioni sistem)	1. Metodološki okvir za izradu SLOR-a promovisan na nacionalnom nivou i svi zainteresovani akteri informisani 2. Razvijeno najmanje 15 novih strategija održivog razvoja 3. Redovno praćenje procesa planiranja na opštinskom nivou, uključujući pripremu godišnjih preseka stanja, kao i kvalitativnu analizu izrađenih strateških dokumenata 4. Lokalne vlasti redovno koriste SLAP informativni sistem za razvoj infrastrukturnih projekata 5. Unapređena koordinacija i promocija procesa programiranja infrastrukturnih projekata na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou
Komponenta 2	opštinske finansije – dalja podrška gradovima i opštinama u procesu unapređenja rada opštinskih finansija i uvođenje programskog (višegodišnjeg) budžetiranja	1. SKGO redovno podržava lokalne vlasti u procesu primene novih zakona u oblasti finansija 2. SKGO redovno podržava predstavnike lokalnih samouprava u Komisiji za finansiranje lokalnih samouprava 3. SKGO spremna da podrži opštine u procesu izrade programskih budžeta
Komponenta 3	koordinacija i obuke – dalje jačanje uloge SKGO kao koordinatora i organizacija obuka za lokalne samouprave	1. Realizovana podrška u vidu obuka i opštinskih uslužnih paketa za najmanje 50 lokalnih samouprava u skladu sa identifikovanim potrebama 2. Unapređen rad mreže poverenika SKGO kroz organizaciju redovnih sastanaka i obuka sa studijskim posetama
Komponenta 4	EXCHANGE 3 grant šema – uspešno sprovođenje EXCHANGE 3 grant šeme kroz dva poziva za podnošenje projekata	1. Dovoljan broj predloga projekata podnet od strane lokalnih samouprava 2. Dva poziva za podnošenje projekata uspešno sprovedena od strane SKGO 3. Projekti koji su odabrani za finansiranje su uspešno sprovedeni
Komponenta 5	programiranje - podrška procesu programiranja	1. Razvoj platforme za programiranje pomoći u oblasti dobrog upravljanja i razvoja zajednice koja uključuje

	donatorske pomoći u oblasti razvoja lokalnih zajednica	probleme, ciljeve, mere i interesne grupe definisane kroz široki konsultativni proces, i koja je predstavljena ministarstvima i donatorima 2. Lokalne vlasti redovno informisane o mogućnostima finansiranja projekata
--	--	---

Institucije koje mogu učestvovati

- Direktni korisnik programa EXCHANGE 3 je Stalna konferencija gradova i opština (SKGO).
- Krajnji korisnici su gradovi i opštine u Srbiji i njihovi građani kao korisnici pobošljanih usluga svojih lokalnih samouprava.

Za fond za opštinske projekte (planirana 2 poziva) mogu aplicirati lokalne vlasti - opština, grad ili gradska opština iz Republike Srbije.

Opravdane akcije i troškovi

U martu 2010. bio je sproveden 1. poziv sa 3 sledeća cilja:

1. Unapređenje kapaciteta lokalnih vlasti za dobro upravljanje, menadžment i pružanje usluga.
2. Poboljšanje kvaliteta života na lokalnom nivou.
3. Zaštita životne sredine kroz održivo korišćenje resursa.

Poziv je imao sledeće uslove:

Tema	Uslov
Partneri	Obavezni: najmanje jedna partnerska organizacija: (1) Lokalna vlast: opština, grad ili gradska opština iz Republike Srbije, i/ili (2) Lokalna vlast: opština, grad ili gradska opština (okrug) iz države članice EU . Mogući drugi partneri: (a) Organizacije civilnog društva registrovane u Republici Srbiji; (b) Organizacije i institucije koje su potpuno/delimično finansirane iz republičkog ili gradskog/opštinskog budžeta; (c) Regionalne i razvojne agencije registrovane u Republici Srbiji; (d) Regionalne vlasti iz zemalja članica EU.
Veličina donacija	€100,000 i €300,000
Stepen sufinansiranja	Minimum 60%, maksimum 90%
Period realizacije	od minimum 12 do maksimum 15 meseci

Poziv je podržavao sledeće tipove akcija:

Sektor/teme	Tipovi akcija (projekata)
1. Dobro upravljanje i opštinski menadžment	Upravljanje ljudskim resursima, sistem IT uvođenje/poboljšanje, podsticanje građanskog učešća, lokalni ombudsman i druge srodne aktivnosti.
2. Opštinske finansije	Poboljšanje / uvođenje: poreska administracija, budžetiranje, upravljanje imovinom i druge srodne aktivnosti.
3. Komunalne usluge	Javna komunalna preduzeća i usluge: voda, otpadne vode, saobraćaj, upravljanje otpadom i deponijama, energetska efikasnost i dr.
4. Životno okruženje	Igrališta, parkovi, rekreativne i sportske oblasti, gradski trgovi, biblioteke, domovi kulture, kulturno nasleđe i druge srodne aktivnosti.
5. Pitanja zaštite životne sredine	Promotivne kampanje, zaštita od poplava, smanjenje zagađenja, prevencija i uticaj na smanjenje klimatskih promena i druge srodne aktivnosti.
6. Prostorno planiranje	Izrada prostornih/urbanističkih planova, uvođenje/razvoja GIS-a, katastar, izdavanje dozvola i dr.
7. Socijalna politika i razvoj	Poboljšanje postojećih/uvođenje novih socijalnih usluga, rad sa ugroženim i manjinskim grupama i druge srodne aktivnosti.
8. Lokalni ekonomski	Ruralni razvoj, razvoj turizma, razvoj MSP, podrška novim i postojećim

razvoj	preduzetničkim inicijativama, poboljšanje poslovne i investicione klime, uspostavljanje i razvoj poslovnih zona i druge srodne aktivnosti.
9. Obrazovanje	Poboljšanje osnovnog obrazovanja, predškolsko obrazovanje, dopunsko obrazovanje, aktivnosti koje za cilj imaju rad sa ugroženim i manjinskim grupama i druge srodne aktivnosti.
10. Opštinske usluge	Poboljšanje postojećih servisnih centara tj. saradnja sa drugim opštinskih odeljenjima i/ili javnim institucijama, novi servisi za ugrožene i manjinske grupe i druge srodne aktivnosti.

Poziv je predviđao 3 osnovna modaliteta, koja su se mogla kombinovati:

Modalitet	Komentar
A. Zahtev za ekspertsku (tehničku) pomoć	Gradovi i opštine Srbije će odrediti prioritetne oblasti svog interesovanja i zahtevati specifičnu pomoć od strane opštinskih eksperata iz partnerske opštine (iz Srbije i/ili neke od zemalja Evropske unije). Tehnička pomoć može da uključi misije obuke od strane opštinskih eksperata iz partnerskih opština, serije savetodavnih susreta ili jednokratne posete.
B. Studijska putovanja i stažiranja	Opštine mogu u svoje projekte uključiti i posete jednoj ili većem broju opština u Srbiji ili nekoj od zemalja Evropske unije. Ovakve studijske posete mogu trajati nedelju dana ili više nedelja u vidu stažiranja.
C. Kupovina opreme, nameštaja i manje investicije (renoviranja)	Pored tehničke pomoći, opštine mogu zaključiti da prilikom realizacije projektnih aktivnosti postoji i potreba za investicijama manjeg obima koje su ograničene na 20% od ukupnog bužeta projekta pri čemu se ne sme preći iznos od 50.000,00 €. Napomena: Ova ograničenja se ne odnose na nabavku softvera.

Napomene

Očekuje se nastavak programa u 2012 godini.

RDEPR2

RDEPR 2 je program tehničke pomoći EU u cilju pružanja podrške Regionalnim agencijama za razvoj (RAR) u čitavoj Srbiji. Program će takođe pružiti pomoć drugim regionalnim i opštinskim interesnim stranama uključenim u regionalni razvoj u čitavoj Srbiji.

<http://www.rsedp2serbia.eu>

Uključena područja

9 postojećih RAR su: Kragujevac, Kraljevo, Leskovac, Niš, Novi Pazar, Požarevac, Zaječar, Zrenjanin i Užice.

Budžet

RDEPR 2 koji je pokrenut u junu 2009. godine je projekat tehničke pomoći finansiran od strane EU u vrednosti od 4 900 000 € u cilju da poboljša kapacitete Regionalnih agencija za razvoj (RAR). Postoji i Fond bespovratne pomoći vredan 9 000 000 € koji finansira EU, a koji se promovise u okviru ovog programa, podržava regionalne projekte koji direktno utiču na kreiranje radnih mesta i razvoj biznisa.

Prioriteti

Opšti cilj: poboljšanje kapaciteta Regionalnih agencija za razvoj (RAR).

Komponente	Sadržaj	Aktivnosti
1. Podrška RAR	Radi se sa svim postojećim RAR i onim interesnim grupama u delovima Srbije u kojima ne postoje RAR, ali postoji interesovanje za regionalni razvoj.	<ul style="list-style-type: none">• Učestvovanje RAR• Trening programi i radionice• Konferencije• Podrška projektima• Studijske posete
2. Glas u prilog lokalnih i regionalnih interesnih strana	Osnovna svrha je razvijanje blagotvornih, održivih odnosa između nacionalnog i regionalnih nivoa, a posebno promovisanje otvorenog dijaloga sa ključnim ministarstvima i interesnim stranama iz institucija.	<ul style="list-style-type: none">• Jačanje uloge koju RAR ima u javnom zagovaranju na regionalnom nivou i promovisanjem asocijacije RAR koja je u stanju da izrazi ekonomske potrebe i potrebe za zapošljavanjem u regionima za koje su zadužen
3. Međuopštinska saradnja, podrška i učenje	Opštinama se pomaže da steknu projektna iskustva na podregionalnom i regionalnom nivou i da shvate potrebu za promovisanjem ekonomskih potencijala u širim geografskim oblastima.	<ul style="list-style-type: none">• Saradnja• Podrška• Učenje
4. Podrška Fonda bespovratne pomoći	Fond bespovratne pomoći deo je projekta Regionalnog društveno-ekonomskog programa razvoja 2 (RDEPR 2) koji finansira Evropska unija (EU). Cilj ove pomoći	Drugi poziv za podnošenje predloga projekata je imao rok 10.septembar 2010. godine http://www.rsedp2serbia.eu/sr/drugi-poziv-za-podno%C5%A1enje-predloga-projekata/87 Ukupan budžet za drugi poziv je 10,800.000 evra i podeljen je na dve partije:

	<p>jeste da se ojačaju kapaciteti opština i Regionalnih agencija za razvoj (RAR) i podstakne otvaranje novih radnih mesta na regionalnom i lokalnom nivou. Za Fond bespovratne pomoći ukupno je izdvojeno deset miliona osam stotina hiljada evra, a sredstva će biti dodeljena kroz dva odvojena poziva za podnošenje predloga projekata.</p>	<p>1. partija - za projekte manjeg obima, za bespovratnu pomoć između 75.000 i 250.000 evra</p> <p>2. partija - za projekte većeg obima, za bespovratnu pomoć između 250.000 i 1.000.000 €.</p> <p>Iznos bespovratne pomoći ne sme biti manji od 50% niti veći od 90% ukupnih prihvatljivih troškova projekta.</p> <p>U ovom pozivu za podnošenje predloga projekata mogu učestvovati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacije iz javnog sektora • organizacije iz privatnog sektora: organizacije građanskog društva <p>U okviru ovog poziva podržaće se sledeći sektori: poljoprivredno-prehrambena industrija, proizvodnja, poslovna logistika (distribuiranje i skladištenje), poslovne usluge, turizam.</p> <p>Takođe bi trebalo, u okviru ovog poziva, u nekim ili u svim sektorima obraditi sledeće teme: tehničke inovacije, razvoj trgovine, standardi kvaliteta i akreditacije, obuke za veštine za kojima postoje potrebe, inovativno upravljanje, usluge tržišta rada, međusektorske i javno-privatne mreže i partnerstva, uključujući i partnerstva sa partnerima iz Evropske unije, unapređenje infrastrukture, teritorijalna partnerstva, inicijative vezane za obrazovanje odraslih.</p>
--	--	--

Napomene

Očekuje se nastavak programa u 2012 godini.

Ostali EU izvori – za specifična područja

Srbija učestvuje i u sledećim programima finansiranja:

Program	Sajt	Napomene
Eco Innovation	http://ec.europa.eu/cip/eip/eco-innovation/index_en.htm http://www.een.rs/eco-innovation-poziv-za-predloge-projekata-2012?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=eco-innovation-poziv-za-predloge-projekata-2012&lang=lat	Poziv je prvenstveno namenjen malim i srednjim preduzećima koja su razvila „zeleni“ proizvod, proces ili uslugu, koji su tehnički uspešno demonstrirani, ali zbog određenih rizika još nisu prodrli značajnije na tržište i zbog toga im je potrebna podrška.
Erasmus Mundus	http://ec.europa.eu/education/external-relation-programmes/doc72_en.htm	Program je primarno podrška za stipendije i akademske razmene.
TAIEX		Program tehničke pomoći državama kandidatima, za prilagođavanje zakonodavstvu EU (acquis communautaire).
FP7 – 7. Okvirni program	http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html	U programu mogu učestvovati naučne institucije. Na sajtu se mogu naći informacije o nacionalnim info tačkama. Program obuhvata sledeće grupe aktivnosti (podkomponente): I Saradnja – Cooperation – Collaborative Research, sa budžetom od 32 milijarde, 413 miliona evra; II Ideje – Ideas, sa budžetom od 7 milijardi, 510 miliona evra; III Ljudski resursi – People, sa budžetom od 4 milijarde, 750 miliona evra; IV Kapaciteti – Capacities, sa budžetom od 4 milijarde, 97 miliona evra. Trajanje projekta FP7 je od 2007-2013. Pozivi za prijavljivanje predloga projekata, u okviru FP7, objavljuju se više puta u toku godine.
PROGRESS	Link na pozive za projekte: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=630&langId=en Link na tendere: http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=625&langId=en	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacije iz Srbije mogu da se prijave kao partneri u smislu učestvovanja na seminarima, treninzima i sl. • Trenutno je zanimljiv poziv za projekte »Industrial Relations and Social Dialogue«, rok 31.8.2010. http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=630&langId=en&callId=240&furtherCalls=yes
CULTURE Programme	http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm	Opšti ciljevi Programa su širenje kulturnog područja koje dele svi Evropljani, isticanje zajedničkog evropskog nasleđa, razvijanje saradnje između kulturnih operatera kroz učešće u Programu, doprinos bogatoj

		<p>kulturnoj raznolikosti.</p> <p><u>Specifični ciljevi Programa</u> su međunarodna mobilnost kulturnih aktera, širenje umetnosti i kulturnih izraza, interkulturalni dijalog, jačanje kulturnog identiteta, razvoj kulturne saradnje između stvaralaca, kulturnih radnika i institucija, razmena umetničkih dela.</p>
Youth in Action Programme	http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc74_en.htm	<p>Opšti ciljevi naznačeni u pravnoj osnovi programa Omladina u akciji su sledeći:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocija omladinskog aktivnog građanstva uopšte, a naročito evropskog građanstva; • Razvoj solidarnosti i promocija tolerancije između mladih, a posebno da bi se podstakla socijalna kohezija u Evropskoj uniji; • Podsticanje uzajamnog razumevanja mladih iz različitih zemalja; • Doprinos razvoju kvalitetnih sistema podrške aktivnostima mladih i sposobnosti organizacija civilnog društva u oblasti rada sa mladima; • Promocija evropske saradnje u oblasti rada sa mladima
Marco Polo II		<p>Ciljevi programa su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Smanjenje saobraćajnog zagušenja; 2. Unapređenje dimenzije zaštite životne sredine u transportnim sistemima; 3. Jačanje intermodalnih transportnih sistema; 4. Stimulisanje javno-privatnog partnerstva. <p>Aktivnosti programa obuhvataju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Otklanjanje strukturnih barijera za efikasno funkcionisanje novih načina prevoza i efikasnije korišćenje postojeće infrastrukture; ○ «Pomorski autoputevi» – inovativni projekti usmereni na direktno prebacivanje tereta sa drumskih puteva na pomorski transport, vodeći računa da drumski prevoz bude što kraći; ○ Prebacivanje drumskog saobraćaja na druge vrste prevoza; ○ Izbegavanje prevoza – integrisanje transporta u proizvodnu logistiku sa ciljem izbegavanja većeg obima transporta tereta drumskim putevima, modifikacija ili izgradnja pomoćne infrastrukture i opreme; ○ Zajedničko učenje – saradnja u sektoru logistike, unapređenje znanja, metoda i procedura za efikasno funkcionisanje transportnih lanaca.
Tempus	www.tempus.ac.rs	Tempus je program Evropske unije osmišljen da pomogne procesu reforme višeg obrazovanja u Partnerskim državama

Ostali izvori finansiranja

UNDP

<http://www.undp.org.rs/>

UNDP ima centralnu kancelariju u Beogradu i projektnu kancelariju u Novom Pazaru.

Osnova rada:

- Country Programme Document (CPD), potpisan u avgustu 2010.
<http://www.undp.org.rs/download/UNDP%20CPD%202011-2015.pdf>
- Country Programme Action Plan (CPAP), potvrđen 2010.
[http://www.undp.org.rs/download/UNDP%20CPAP%202011-2015%20\(ENGLISH\)%20-%20signed.pdf](http://www.undp.org.rs/download/UNDP%20CPAP%202011-2015%20(ENGLISH)%20-%20signed.pdf)

Osnovni podaci za razdoblje 2011-2015

Segment	Elementi	
Ciljevi	Efikasan, odgovoran i ka ljudima orijentisan javni sektor	
	Ojačana vladavina prava i jednak pristup pravdi	
	Pojačan kapacitet za promociju održivog razvoja	
klasteri projekta i programi	Upravljanje životnom sredinom i energetska efikasnost	http://www.undp.org.rs/index.cfm?event=public.thematicAreasDetails&revid=7A3453EB-3FF2-8C75-206C4C00AB04F104
	Održivi razvoj i društvena inkluzija	http://www.undp.org.rs/?event=public.thematicAreasDetails&revid=7A34A747-3FF2-8C75-2E9359CFBA33C0B9
	Razvoj kapaciteta za odgovorno upravljanje	http://www.undp.org.rs/?event=public.thematicAreasDetails&revid=7A341C54-3FF2-8C75-249AA3A85C6C0781#

2011: 8,741,144 \$.

Lista tekućih projekata:

<http://www.undp.org.rs/index.cfm?event=public.projects>

Centralnoevropska Inicijativa – Central European Initiative (CEI)

Fond CEI za saradnju (CEI Co - operation Found)

Prioriteti

Cilj programa/projekta

Da bi se olakšalo sprovođenje programa i projekata koje CEI ili organizuje ili sponzorise, ministarstva inostranih poslova su na sastanku održanom u Milanu juna 2001. odlučila da se osnuje **Fond CEI za saradnju**. Tom prilikom je odobren godišnji budžet od 300.000 EUR, koji se pokriva iz godišnjih doprinosa svih zemalja članica CEI, prema njihovom nacionalnom dohotku.

Opravdane akcije i troškovi

- Klima i životna sredina;

- Održiva energija;
- Razvoj preduzeća, uključujući turizam;
- Razvoj ljudskih resursa;
- Informativno društvo i mediji;
- Međukulturna saradnja, uključujući manjine;
- Višemodalni transport;
- Nauka i tehnologija;
- Održiva poljoprivreda;
- Međuregionalna i prekogranična saradnja;
- Podizanje svesti za postizanje ovih ciljeva u smislu obuke i obrazovanih mera.

Uključena područja

Sve države članice CEI.

Institucije koje mogu učestvovati

Institucije (vladine, nevladine) iz zemalja članica CEI.

Konkursna procedura i vremenski rok

Prijave za planirane aktivnosti treba da stignu u CEI-ES do **1. aprila** za sprovođenje od jula do decembra, te do **1. oktobra** za sprovođenje od januara do juna.

Minimalni-maksimalni iznos koji se dodeljuje

Fond CEI za saradnju će kofinansirati aktivnosti u različitim oblastima pod uslovom da je barem 50% resursa dobijeno od drugog donatora.

Posebni zahtevi

Informacije o tome kako konkurisati i o pravilima za dodelu nalaze se na sajtu:

<http://www.ceinet.org/main.php?pageID=111>

Klimatski fond CEI (CEI Climate Fund)

Prioriteti

Cilj programa/projekta

Cilj Fonda je da promoviše projekte u oblasti zaštite klime i životne sredine u državama članicama CEI koje nisu članice Evropske unije. Fond će se finansirati iz Češke Republike. Klimatski fond CEI će se koristiti za projekte u oblasti zaštite klime i životne sredine, u korist država članica CEI koje nisu članice EU: Albanije, Belorusije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Moldavije, Crne Gore, Srbije i Ukrajine.

Oblast podrške

Fond će naročito podržavati aktivnosti koje vode do:

- povećanja energetske efikasnosti,
- unapređenja i širenja tehnologija povoljnih po životnu sredinu,
- podsticanja istraživanja i razvoja u oblasti obnovljive energije,
- toga da nove tehnologije za korišćenje održive energije budu i ekonomski održive,
- podrške prelaska prevoza kako lica tako i robe na energetski efikasnije načine saobraćaja
- sanacije starih ekoloških problema,
- upravljanja otpadom,
- snabdevanja pijaćom vodom, upravljanja vodom,
- podizanja svesti za postizanje ovih ciljeva u smislu obuke i obrazovanih mera.

Opravdane akcije i troškovi

Primenjuju se sledeće vrste aktivnosti: studije izvodljivosti, razvojni planovi, revizije, stručne analize, konsultacije, razmena osoblja, sastanci stručnjaka, studijska putovanja i obuka, prenos tehničkih veština (know-how), grantovi za istraživanja, mala tehnička unapređenja relevantna za klimu i energiju itd.

Aktivnosti koje pripremaju teren za pozajmicu od strane međunarodnih finansijskih institucija ili drugih banaka za razvoj biće podržane na preferencijalnoj osnovi.

Korisnici aktivnosti moraju biti CEI zemlje koje nisu države članice EU (navedene u tekstu napred).

Uključena područja

Sve države članice CEI.

Institucije koje mogu učestvovati

Sva tela iz javnog i privatnog sektora, kao i nevladine organizacije (NVO), koje rade u javnom interesu, iz jedne od 18 zemalja članica CEI, mogu da konkurišu za finansiranje. Međunarodne organizacije su takođe prihvatljive za konkurisanje.

Konkursna procedura i vremenski rok

Pozivi se otvaraju periodično.

Budžet

Doprinos Klimatskog fonda CEI ne može biti veći od 40.000 EUR.

Odbor donatora je odredio da maksimalna stopa kofinansiranja za projekte koji konkurišu na ovom konkursu za predaju predloga može iznositi do 75% od ukupnih troškova projekta. Ostatak kofinansiranja treba da se obezbedi iz sopstvenih sredstava podnosioca prijave.

Posebni zahtevi

Prijave i pravila procedure nalaze se na sajtu:

<http://www.ceinet.org/main.php?pageID=399>

Poverenički fond CEI (CEI Trust Fund)

Prioriteti

Cilj programa/projekta

Misija CEI Sekretarijata za projekte (CEI Project Secretariat - CEI-PS) sa sedištem u Trstu, kao i glavna kancelarija Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj – EBRD - u Londonu) jeste da pomogne zemljama u kojima CEI deluje da se kreću napred u svom ekonomskom i političkom tranzicioniom procesu kroz unapređivanje strategija koje vode ka boljem dijalogu o politici, kao i kroz finansijsku podršku koja vodi do sponzorisanja određenih projektnih zadataka i razvojnih programa. Poverenički fond CEI kojim se upravlja u EBRD u okviru Zvanične jedinice za kofinansiranje, odeljenje koje se konkretno bavi tehničkom saradnjom, finansiranjem u vidu grantova i zvaničnim kofinansiranjem sa donatorskim agencijama, stoji na raspolaganju za ovu svrhu.

Oblast podrške

1) Tehnička saradnja (TC) vezana za investicione projekte i razvojne programe

Preko svog Povereničkog fonda u Evropskoj banci za rekonstrukciju i razvoj CEI Sekretarijat za projekte promoviše i nadzire saradnju na investicionim projektima uporedo sa EBRD investicijama u nizu oblasti, uključujući poljoprivredu, transport, energiju, mala i srednja preduzeća (MSP), opštinsku infrastrukturu i usluge, bankarstvo, osiguranje, institucionalnu izgradnju i osposobljavanje kapaciteta, s posebnim težištem na jačanje prenošenja tehničke veštine (know-how), promovisanje reformi, ekonomsku tranziciju i korišćenje i uvođenje savremenih tehnologija.

2) CEI program razmene tehničke veštine /know-how/ (KEP)

Od 2004. Poverenički fond obezbeđuje sredstva za projekte koji se sprovode u okviru Programa za razmenu tehničkih veština (Know-how Exchange Programme - KEP). Program nudi kofinansiranje projekata za pomoć pri razvoju koji između sebe sprovode države članice CEI, u oblastima i u sektorima kao što su javna administracija, nabavke, poljoprivreda, razvoj MSP, promocija FDI i drugo. Projekti će imati ekonomsku pozadinu, pokrivajući ekonomsku tranziciju ili jačanje institucija u oblastima koje su u vezi sa evropskom ekonomskom integracijom. Svaki projekat se mora sprovoditi uz pomoć različitih oruđa za prenošenje tehničke veštine (npr. studijska putovanja, privremeni premeštaj zaposlenih, ankete,

priprema priručnika itd.) u kombinaciji koja obećava uspešnu implementaciju date tehničke veštine u instituciji koja je primalac programa.

Konkurisanje za projekat treba da se fokusira na prioritetne oblasti za akcije koje su određene za 2008. godinu. Ove oblasti su uglavnom u skladu sa prioritetima pomoći pri razvoju u većini zemalja članica CEI-EU:

1. Evropske integracije, jačanje kapaciteta i tržišna ekonomija;
2. Planiranje infrastrukture i razvoj poljoprivrede, energetike i ekologije.

3) CEI aktivnosti za saradnju (međunarodna događanja, radionice i seminari)

U prošlosti su Poverenički fond i EBRD promovisali i pomagali pri planiranju, finansiranju i realizaciji niza aktivnosti za saradnju, s naročitim težištem na ekonomske i investicione subjekte, kao što su poljoprivreda, energetika, ekologija, MSP i transport.

Uključena područja

Sve države članice CEI.

Institucije koje mogu učestvovati

Program je otvoren za sva tela iz javnog i privatnog sektora, međunarodne i nevladine organizacije (NVO), koje rade u javnom interesu, i koje su registrovane u zemljama članicama CEI koje pripadaju Evropskoj uniji.

Konkursna procedura i vremenski rok

Da bi se olakšalo "uparivanje" sa drugim donatorskim programima, prijave se primaju tokom cele godine (a zavise od sredstava na raspolaganju). Evaluaciju prijava obavlja Sekretarijat CEI, a odobrenje daje Odbor Nacionalnih koordinatora (CNC). Podnosioci prijava treba da uzmu u obzir da u većini slučajeva proces evaluacije traje od 1 do 2 meseca.

Budžet

Finansiranje se obezbeđuje iz CEI Povereničkog fonda pri Evropskoj banci za rekonstrukciju i razvoj (EBRD) koji sponzorise Italija, kao i iz Austrijske agencije za razvoj. CEI nudi kofinansiranje do 50% od ukupnih troškova projekta i do 40.000 EUR po projektu.

Posebni zahtevi

Prijave i pravila procedure nalaze se na sajtu:

<http://www.ceinet.org/main.php?pageID=399>

GIZ

<http://www.giz.de/en/worldwide/303.html>

Brojni projekti i programi rada:

- „Pravna reforma“
- „Komunalni ekonomski razvoj u regionu Dunava“
- „Energetska efikasnost“
- „Modernizacija komunalnih usluga“
- „Reforma srednjeg stručnog obrazovanja i usavršavanja u Srbiji“
- „Reforma Poreske uprave Srbije“
- "Reforma sistema javnih finansija u Srbiji"
- "Regionalvorhaben zum Aufbau eines Donau-Kompetenzzentrums"
- „Transformacija konflikta i osnaživanje mladih“

Programi	Opis	Komentar
GIZ-WBF	Aktivnosti GIZ/WBF programa su usmerene ka	Izabrani privredni sektori u

<p>Program podrške ekonomskom razvoju i zapošljavanju u Srbiji</p>	<p>povećanju konkurentnosti, produktivnosti i izvoza srpskih preduzeća, odnosno privlačenju stranih investicija u Srbiju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podrška izvozu kroz: <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacija učešća domaćih preduzeća na međunarodnim sajmovima u Nemačkoj; ○ Predstavljanje Srbije i privrednih sektora na konferencijama u inostranstvu; ○ Rad na sektorskim katalozima. • Savetovanje preduzeća u oblasti menadžmenta, marketinga i proizvodnje kroz: <ul style="list-style-type: none"> ○ Angažovanje nemačkih eksperata; ○ Organizaciju seminara i kurseva; ○ Podršku pri osnivanju i radu asocijacija i udruženja. • Privlačenje i podržavanje kooperacija, traženje i savetovanje stranih investitora i partnera za «joint ventures». • Informacioni servis za srpska i nemačka preduzeća. 	<p>okviru kojih GIZ/WBF program sprovodi pomenute aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IT Software industrija; - Metalna i elektro industrija; - Proizvodnja hrane (voća i povrća); - Sektor vina; - Tekstilna i odevna industrija; - Turizam. <p>Moguće je i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprovođenje zajedničkih projekata više sektora, kao i podrška i • implementacija projekata “Public-Private-Partnership”. • Podrška osnivanju novih malih preduzeća kroz tzv. CEFE treninge.
<p>ORF - Otvoreni regionalni fond za Jugoistočnu Evropu</p>	<p>Regionalni fond Unapređivanje spoljne trgovine Ciljevi: 1. Unapređivanje spoljne trgovine unutar regiona i sa Evropskom unijom (EU) 2. Unapređivanje regionalne saradnje kroz projekte gde učestvuju više od jedne zemlje iz Jugoistočne Evrope. 3. Pобољшanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća i podrška razvoju zdrave tržišne ekonomije.</p>	<p>Zahtev za novi projekat: Zahteve mogu uputiti državni organi, ministarstva i udruženja, kao i privatne organizacije iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Crne Gore i Srbije.</p>

USAID

<http://serbia.usaid.gov/code/navigate.php?Id=132>

Različiti projekti:

Projekat	Komentar
Podsticaj ekonomskog društva	
Agrobiznis projekat	<p>Projekat obezbeđuje pomoć poljoprivredi i agrobiznisu u Srbiji u cilju da se povećaju prodaja i izvoz u poljoprivredi i da se otvore nova radna mesta u ovom sektoru.</p> <p>Komponente projekta obuhvataju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podsticanje konkurentnosti i efikasnosti poljoprivrednih preduzeća u Srbiji - 6 grana poljoprivrede: uzgoj voća, jagodičastog voća, povrća, pečuraka, proizvodnja bilja i začina, proizvodnja mlečnih proizvoda i uzgoj stoke. • Stvaranje podsticajnog zakonodavnog okruženja, kao i razvoj efikasnog sektora usluga u poljoprivredi koji omogućava informacije o tržištu, procene nivoa godišnje poljoprivredne proizvodnje, ...
Program jačanja stečajnog i	Poboљšava investicionu klimu za strane i domaće investicije i doprinosi

izvršnog sistema	aktivnoj tržišnoj ekonomiji kroz pružanje tehničke pomoći u stečajnom i izvršnom postupku.
Projekat za razvoj konkurentnosti	Cilj projekta je da se podstakne ekonomski razvoj Srbije povećanjem konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u vodećim sektorima kako bi se ostvarili bolja prodaja, izvoz, investicije i zaposlenost. 12 prioriternih sektora: informaciona i komunikaciona tehnologija (ICT), turizam, film i produkcija, građevinske usluge, auto-delovi, prerada drveta i izrada nameštaja, obnovljiva energija. Projekat podstiče konkurentnost sektora putem reformi politike, razvoja radne snage i bolje komunikacije.
Projekat za podsticanje ekonomskog razvoja opština	Projekat razvija sposobnosti lokalnih uprava da pospešuju ekonomski razvoj i zaposlenost stvaranjem poslovnog okruženja u kom privatni sektor može da napreduje. Aktivnosti projekta: <ul style="list-style-type: none"> • Zalaganja na nivou politike, podrška zakonodavnim reformama i jačanje kapaciteta Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (NALED) i Stalne konferencije gradova i opština (SKGO); • Razvoj profesionalnih sposobnosti novoosnovanih Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj (LED) da strateški planiraju lokalni ekonomski razvoj, promovisu investicije i pružaju podršku lokalnom preduzetništvu; • Razvijanje tehničkih kapaciteta opština u oblastima kao što su upravljanje dugovima, priprema investicionih projekata, partnerstvo javnog i privatnog sektora i upravljanje imovinom; • Pospešivanje rasta privatnog sektora izgradnjom mreže pokretača razvoja, podsticanjem partnerstva između javnog i privatnog sektora i uvođenjem institucija ekonomskog razvoja; • Obezbeđivanje grantova koji nadopunjavaju ulaganja u prioritete određene Strateškim planom za lokalni ekonomski razvoj.
Opportunity banka u Srbiji	Pruža bankarske usluge preduzetnicima i klijentima koji imaju ograničen pristup bankarskom sistemu. Komponente projekta su : <ul style="list-style-type: none"> • Odobranje kredita preduzetnicima, malim preduzećima, izbeglicama, poljoprivrednim proizvođačima i drugim poslovnim subjektima koji nemaju pristup tradicionalnim izvorima finansiranja jer ne poseduju kreditne garancije ili adekvatnu kreditnu istoriju. • Odobranje kredita za mala i srednja preduzeća, uključujući i novoosnovana preduzeća, u cilju obezbeđivanja podrške njihovim poslovnim potrebama i razvoju. • Omogućavanje domaćih i međunarodnih platnih transakcija za poslovne klijente. • Ponuda štednje u evrima i dinarima za klijente (fizička i pravna lica) koji očekuju dobru kamatu na štednju.
Program za planiranje i reagovanje u vanrednim situacijama i jačanje ekonomske sigurnosti (PPES)	Program pomaže opštinama da postanu spremnije za reagovanje u vanrednim situacijama, podržava razvoj privatnog sektora u nerazvijenim područjima Srbije, i rad sa mladima Srbije, pripremajući ih za budućnost. Ciljevi ovog programa ostvaruju se kroz dve programske komponente: <p>1) Planiranje i reagovanje Podrška izgradnji održivog i sistematskog pristupa upravljanja vanrednim situacijama na lokalnom nivou, pomažući opštinama da unaprede sposobnosti za reagovanje u slučaju elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških katastrofa, i ojačaju sistem upravljanja vanrednim situacijama.</p> <p>2) Ekonomska sigurnost Promoviše ekonomski razvoj u nerazvijenim područjima Srbije kroz</p>

	podršku malim i srednjim preduzećima i omogućava usavršavanje i osnaživanje mladih pomažući im da steknu veštine neophodne da se uključe u globalne ekonomske tokove.
Investicioni fond za mala i srednja preduzeća	Obezbeđuje akcijski kapital i dugoročne zajmove malim i srednjim preduzećima (MSP) u Srbiji i regionu u skladu sa investicionom politikom fonda. Komponente projekta uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Finansiranje malih i srednjih preduzeća u različitim sektorima koja imaju potencijal za rast i ispunjavaju kriterijume fonda; • Obuka rukovodećih kadrova u preduzećima u koja je fond investirao; • Podsticaj otvaranju novih radnih mesta u preduzećima u koja je fond investirao, ali i šire kroz njihove dobavljače, distributere i druge aktere.
Jačanje demokratije i uprave	
Inicijativa za unapređenje građanskog društva (CSAI)	Inicijativa za unapređenje građanskog društva (CSAI) ima za cilj da poveća sposobnost građanskog društva u Srbiji da utiče na javnu politiku, da vrši ulogu nadzora rada vlade i da realizuje javne kampanje u vezi sa različitim reformskim pitanjima. Komponente projekta uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Promovisanje građanskog društva putem grantova, obuke i tehničke pomoći čiji cilj je da NVO u Srbiji razviju institucionalni kapacitet i sposobnost da javno zastupaju pitanja koja su od interesa za građane Srbije. • Jačanje nevladinog sektora kroz pomoć koalicijama NVO da poboljšaju zakonsko i regulatorno okruženje i da imaju maksimalnu slobodu u radu u trenutnom okruženju.
Projekat za pomoć medijima u Srbiji	Projekat se nadovezuje na prethodnu saradnju USAID sa medijima u Srbiji tako što omogućava podršku tranziciji medija u zakonom uređen, ekonomski održiv sektor, koji građanima Srbije obezbeđuje profesionalne i nezavisne vesti i informacije.
Program podrške političkim procesima	Programi namenjeni političkim partijama pomažu demokratskim strankama da unaprede kapacitet da budu u kontaktu sa glasačima i da zastupaju njihove interese.
Program raspodele vlasti	Projekat raspodele vlasti je osmišljen da pomogne priključenje Srbije EU putem jačanja pravosudne i parlamentarne grane vlasti.
OEBS Promovisanje dobrog upravljanja	Komponente projekta uključuju sledeće: <ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje zakonodavnih okvira u oblastima institucionalne odgovornosti i učešća javnosti. • Razvoj kapaciteta institucija koje imaju javnu odgovornost. • Promovisanje najboljih primera u borbi protiv korupcije i jačanje učešća javnosti. • Podrška nezavisnim antikorupcijskim institucijama i građanskim organizacijama u aktivnostima koje teže poboljšanju mehanizama javne odgovornosti i učešća građana.
Srpsko-američka ženska liderska mreža	Cilj je da se pomogne srpskim ženama u nastojanju da postanu vodeće snage razvoja u svojoj zemlji. S obzirom na to da se žene u Srbiji smatraju najmanje iskorisćenim ljudskim resursom, kao i da nisu dovoljno zastupljene na vodećim pozicijama u mnogim sferama društva, ovaj projekat će pomoći da se izgradi i ojača sposobnost žena lidera u Srbiji.

SIDA

<http://www.sida.se/English/Countries-and-regions/Europe/Serbia-/Our-work-in-Serbia/>

Predviđeni fond za 2012: 13,3 miliona € (130 miliona SEK).

Ključni dokumenti:

- Country strategy: Serbia 2009-2012, <http://www.sweden.gov.se/sb/d/574/a/93991>
- Serbia Environmental and Climate Impact Analysis, <http://www.sida.se/Global/Countries%20and%20regions/Europe%20incl.%20Central%20Asia/Serbia/Environmental%20policy%20brief%20Serbia.pdf>

Projekti, finansiranje:

- Danube River Enterprise Pollution Reduction Project (DREPR)
 - projekat za smanjenje zagađenja Dunava, usmeren u obuku poljoprivrednika (uključujući manje investicije),
- Međunarodne obuke u Švedskoj, za koje se može aplicirati <https://itp.sida.se/itp/Programcatalog.nsf/dspobjProgrammesByTarget?readForm&target=G&year=2010>

Britanska ambasada

- Strateški projekti koji su u funkciji ostvarivanja održivih reformskih procesa u društvu.
 - Otvoreni su za predloge u formi projektnog koncepta – formular je na <http://ukinsrbia.fco.gov.uk/sr/about-us/working-with-serbia/funding-opportunities/>.
- Odeljenje za međunarodni razvoj (DFID) u Srbiji: rok zatvaranja odeljenja je decembar 2010. Teme rada su:
 - Efektivna pomoć;
 - Sprečavanje sukoba;
 - Unapređeno upravljanje javne administracije;
 - Strategija smanjenja siromaštva u Srbiji;
 - Reforma socijalne zaštite,

Slovačka ambasada

Dodeljuje male grantove Ambasade kao nastavak mehanizma slovačke razvojne pomoći.

[http://www.mzv.sk/App/WCM/ZU/BelehradZU/main.nsf/vw_ByID/ID_3ED9486CEB95E8A0C12573A7004BFA59_SK/\\$File/Bel1799%20p2.pdf](http://www.mzv.sk/App/WCM/ZU/BelehradZU/main.nsf/vw_ByID/ID_3ED9486CEB95E8A0C12573A7004BFA59_SK/$File/Bel1799%20p2.pdf)

Karakteristike	Komentar
Ciljevi projekta	Moraju biti u skladu sa prioritetima slovačke razvojne pomoći za Srbiju i za Crnu Goru, koji su uglavnom: <ul style="list-style-type: none">• građansko društvo, poboljšanje socijalnog života i regionalni razvoj;• razvoj malog preduzetništva, rekonstrukcija mesne infrastrukture i njen razvoj;• pomoć u integraciji u međunarodne organizacije tipa STO/WTO i EU.
Maksimalna visina podrške	4.979,09 € u moneti države primaoca
Maksimalna dužina trajanja projekta	6 meseci od datuma potpisivanja ugovora od strane konačnog primaoca
Podnosilac mora i sam podržati realizaciju projekta.	<ul style="list-style-type: none">• Finansijski ili nefinansijskim ulogom;• Neprofitni subjekti u visini od 10% od traženog iznosa;• Ostali u visini od 20% od traženog iznosa.
Potencijalni podnosioci	<ul style="list-style-type: none">• Fizičko lice – privatnik;• Fizičko lice – značajni naučni, kulturni ili društveno-politički

	<p>predstavnik;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravno lice.
Ključni dokumenti za apliciranje	<p>Na www.slovakaid.sk, deo „dokumente i publikacije/dokumenty a publikácie/documents and publications“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahtev za mali grant Ambasade (small_grant_appl_form.doc) • Okvirni program pomoći Slovačke za Srbiju i za Crnu Goru (2003) (Country Startegies-Serbia and Montenegro.doc) • Srednjoročna strategija oficijalne razvojne pomoći Slovačke Republike 2009-2013 (2009) (Strategia final.rtf)

Norveška ambasada

Prioriteti

Cilj programa/projekta

Opšti cilj pomoći je promovisanje mira, pomirenja i demokratije u regionu. Glavna svrha norveškog projekta pomoći zemljama zapadnog Balkana jeste da se nastavi davanje podrške procesima iz oblasti regionalne stabilizacije i evro-atlantskih integracija. Poseban naglasak je stavljen na podršku procesima ekonomske, političke i socijalne reforme, jačanje institucija, reformu sektora odbrane, bezbednosti i prava, te razvoj biznisa.

Oblast podrške

Prema prioritetima svake zemlje. Vidi „Smernice za primenu grantova“. Etničke manjine, deca, omladina i žene će i dalje biti važne ciljne grupe za saradnju na projektu.

Uključena područja

Teritorija Republike Srbije.

Institucije koje mogu učestvovati

Više informacija u Smernicama.

Konkursna procedura i vremenski rok

Prema opštem pravilu, za sve prijave za podršku po ovoj šemi dodele grantova mora se koristiti obrazac za prijavu, uključujući i zadati format budžeta.

Više informacija na: <http://www.norveska.org.rs/Embassy/bilateral/Embassy-fund-2011---Guidelines-for-application/>

Budžet

Deo sredstava je namenjen bilateralnoj saradnji na projektu s nekim od zemalja u regionu, a za ta sredstva se primenjuju posebne nacionalne procedure prijavljivanja. Norveška ambasada ("Norway's foreign service mission") u Beogradu takođe dodeljuje posebna sredstva za manje projekte namenjene razvoju civilnog društva. Prijave za projekte sa godišnjim budžetom manjim od 200.000 NOK (norveških kruna) treba predati ambasadi ("Norway's foreign service mission").

Trajanje projekta

Grantovi se mogu davati za projekte koji traju do tri godine.

Ograničenja

Ne treba očekivati podršku za sledeće aktivnosti:

- finansiranje izvoza ili uvoza robe ili usluga,
- plasiranje robe ili usluga,
- poslovni rashod koji prevazilazi početne troškove u fazi pokretanja projekta,
- započinjanje aktivnosti u Norveškoj,
- razvoj ili testiranje nove tehnologije.

- podrška prevozu pošiljki hitne pomoći.

Posebni zahtevi

Prvenstvo će imati projekti koji podržavaju reformske procese koji propagiraju bližu integraciju sa evro-atlantskim strukturama ili neku drugu regionalnu saradnju. U svim vrstama projekata treba imati u vidu rodnu ravnopravnost i ženska prava, kao i ekološka pitanja. Više detalja može se naći u Smernicama.

<http://www.norveska.org.rs/Embassy/bilateral/Embassy-fund-2011---Guidelines-for-application/>

Švajcarska kancelarija za saradnju u Srbiji

Prioriteti

Cilj programa/projekta

Švajcarski program saradnje (Swiss Cooperation Program) ima za cilj da ublaži siromaštvo, ojača demokratizaciju i omogući uspešan internacionalan, ekonomski i društveni proces tranzicije poštujući ljudska prava. Njegov krajnji cilj je da omogući građanima Srbije da žive u društvenoj i ekonomskoj sigurnosti i da učestvuju u političkim procesima koji oblikuju njihove živote.

Oblast podrške

Švajcarski program saradnje se koncentriše na sledeće oblasti:

- Lokalna uprava (Program podrške opštini u Čačku, Užicu, Požegi, Kraljevu, Arilju i Čajetini; Podrška društvenom dijalogu, Podrška učešću građana, Razvoj opština u Jugozapadnoj Srbiji, Održivo finansiranje opština u Arilju i Čačku);
- Javna infrastruktura (električna energija – EPS, EMS);
- Razvoj privatnog sektora (promocija trgovine, lokalni ekonomski razvoj, promocija malih i srednjih preduzeća, promocija ulaganja);
- Obrazovanje (Institucionalna podrška Ministarstvu obrazovanja, obrazovanje Roma);
- Mali projekti (podrška različitim projektima do 20'000 CHF);
- Kultura (podrška malim i velikim lokalnim, inovativnim kulturnim projektima).

Uključena područja

Beograd, Centralna Srbija, jugozapadna Srbija.

Institucije koje mogu učestvovati

Ministarstva, vladine organizacije, nevladine organizacije, udruženja itd.

Konkursna procedura i vremenski rok

Predlozi se podnose u pisanoj formi sa detaljnim budžetom Kancelariji za saradnju. Ne postoji određeni rok za aplikacije ili za odlučivanje.

Budžet

Od 100.000 do 10,000.000 CHF u zavisnosti od oblasti. Mali projekti: 1.000-20.000 CHF.

Posebni zahtevi

Nisu definisani: zahtevi zavise od projekta do projekta. Infrastrukturni projekti su „vezana“ pomoć (to jest određen procenat dodeljenih dobara mora da bude poreklom iz Švajcarske).

Više informacija na: <http://www.swiss-cooperation.admin.ch/serbia/>

Fond revolving kredita Narodne banke Srbije

Evropska unija je, preko Evropske agencije za rekonstrukciju, odobrila Republici Srbiji donaciju u iznosu od 15 miliona evra za finansiranje malih i srednjih preduzeća i preduzetnika. Iz ove donacije je formiran Fond revolving kredita. Narodna banka Srbije, kao agent Vlade Republike Srbije, upravlja Fondom, sredstva plasira krajnjim korisnicima na zahtev posredničkih banaka i kontroliše namensko korišćenje sredstava. Fond revolving kredita je pre svega namenjen za nabavku opreme i postrojenja za proizvodnju robe i/ili pružanja usluga, izgradnja objekata za smeštaj proizvodnih kapaciteta, uz obavezu korisnika da najmanje 20% vrednosti projekta pokrije sopstvenim sredstvima i mogućnost da najviše 20% kredita iskoristi za obrtna sredstva.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	Od 20.000 do 200.000 €
Kamata:	tromesečni EURLIBOR + 3,25%
Grejs period:	do 1 godine
Rok vraćanja:	do 5 godina

Krajnjim korisnicima – malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima – sredstva Fonda revolving kredita se plasiraju preko deset posredničkih banaka:

- UNICREDIT BANK SRBIJA (www.unicreditbank.rs)
- ERSTE BANK (www.erstebank.rs)
- OTP BANKA SRBIJA (www.otpbanka.rs)
- ČAČANSKA BANKA (www.cacanskabanka.co.rs)
- KOMERCIJALNA BANKA (www.kombank.com)
- PRIVREDNA BANKA BEOGRAD (www.pbb-banka.com)
- RAIFFEISEN BANKA (www.raiffeisenbank.rs)
- MOSKOVSKA BANKA (www.moskovskabanka.rs)
- AIK BANKA (www.aikbanka.rs)
- CREDY BANKA (www.credybanka.com)

Detaljnije informacije u vezi sa ovom kreditnom linijom mogu se dobiti preko navedenih posredničkih banaka, kao i u Sektoru za međunarodnu saradnju Narodne banke Srbije – Odeljenje za revolving kredite Republike Srbije (tel. 011 333-8324, 333-8325, 333-8342).

http://www.nbs.rs/internet/latinica/40/40_2/40_2_1.html

Međunarodne kreditne linije

Ovde možete videti neke od najznačajnijih međunarodnih finansijskih institucija, koje funkcionišu u Srbiji, kao i određene finansijske kreditne linije, koje proističu iz bilateralnih odnosa.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)

Svrha EBRD-a u Srbiji je finansiranje MSP-a za pokretanje proizvodnje, modernizaciju, povećanje proizvodnje, diversifikaciju, snabdevanje opremom i privatizaciju.

Operativni prioriteti banke:

1) **Privatne korporacije** – povećati operacije u sektoru lokalnih privatnih klijenata i promovisati njihove

investicije u nove tehnologije i poboljšanje zaštite životne okoline.

2) Infrastruktura – podržaće korporativno restrukturiranje u oblasti električne energije, gasa i nafte, kao i u sektorima puteva i železnice.

3) Finansijski sektor – podrška brzom nastajanju nebankarskog finansijskog sektora, posebno u oblastima osiguranja, lizinga i penzionih fondova.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	min. 200.000 €
Kamata:	Tromesečna Euribor + 8-12%
Grejs-period:	1 godina
Rok vraćanja:	do 5 godina

Smernice za finansiranje (Novembar 2012):

<http://www.ebrd.com/downloads/research/factsheets/guide.pdf>

Kreditna linija Evropske investicione banke (EIB)

Cilj EIB-a u Srbiji je finansiranje investicionih projekata, MSP-a iz svih sektora, infrastrukturnih projekata, zaštite životne okoline, zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Odobrava se finansiranje investicionih projekata iz oblasti industrije (uključujući i agroindustriju), usluga, turizma i infrastrukture, s tim da se finansira do 50% vrednosti projekta.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	min. 20.000 €
Kamata:	Euribor + 3,9% i može biti fiksna ili promenjiva 7,8–8%
Grejs-period:	3 - 5 godina
Rok vraćanja:	12 - 15 godina

Projekat kreditne podrške opštinskoj infrastrukturi

Aktivnosti KfW banke u Srbiji vezane su za finansiranje investicionih projekata za proizvodnju roba i usluga (ulaganje u osnovna ili trajna obrtna sredstva). Korisnici kredita mogu biti mala i srednja preduzeća koja posluju na teritoriji Srbije sa 100% kapitala u privatnom vlasništvu.

Uslovi kreditiranja	
Iznos zajma do 1,2 miliona € po projektu, sa rokom otplate do 7 godina, uz najviše godinu dana mirovanja, i uz kamatu EURIBOR + 4.5 % ili 6.75 % fiksno*)	

Kreditna linija Vlade Republike Italije

Svrha: nabavka opreme, rezervnih delova, tehnologija i industrijskih licenci italijanskog porekla

(minimalno 70% kredita mora biti namenjeno uvozu iz Italije), finansiranje postojećih dobara, obezbeđivanje hipoteka, garancija drugim pravnim licima i drugim komercijalnim bankama.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	50. 000 – 1.000.000 €
Kamata:	do 4, 9% (za 1 god.), EKS 5,19% (za 8 god.)
Grejs-period:	2 godine
Rok vraćanja:	do 8 godina

Kreditna linija Kreditne fondacije za obnovu, Frankfurt (KfW)

Aktivnosti KfW banke u Srbiji vezane su za finansiranje investicionih projekata za proizvodnju roba i usluga (ulaganje u osnovna ili trajna obrtna sredstva). Korisnici kredita mogu biti mala i srednja preduzeća koja posluju na teritoriji Srbije sa 100% kapitala u privatnom vlasništvu.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	30 – 50. 000 €
Kamata:	8,5 – 10,5% (EKS 9, 2 - 11, 4% godišnje)
Grejs-period:	do 6 meseci
Rok vraćanja:	do 3 godine

KfW Entwicklungsbank, nemačka razvojna banka otvorila je kreditnu liniju namenjenu finansiranju i unapređenju infrastrukture u opštinama u Srbiji. Vrednost kreditnih sredstava je 100 miliona evra koji su na raspolaganju podobnim projektima iz sledećih oblasti:

- **Vodoprivreda, kanalizacija i upravljanje otpadnim vodama;**
- **Upravljanje čvrstim otpadom,**
- **Zaštita životne sredine i kontrola zagađenja,**
- **Saobraćajna infrastruktura, sistemi javnog prevoza i komunikacija;**
- **Ifrastrukturni objekti koji podstiču ekonomski razvoj** (npr. industrijske zone),
- **Ostale društvene i komunalne usluge** (energetska efikasnost i sistemi zagrevanja, obrazovanje, stambene, zdravstvene i ostale komunalne usluge).

Kreditna linija je na raspolaganju podobnim opštinama i javnim komunalnim preduzećima koja zadovoljavaju navedene kriterijume i to povlačenjem sredstava preko domaćih banaka koje će pratiti uobičajene komercijalne uslove u poslovanju sa opštinama. Ukupna vrednost projekta ne treba da prelazi 2,5 miliona evra, a maksimalna vrednost pojedinačnog zajma iz KfW kreditne linije iznosi 1.200.000 evra. Ovi zajmovi se mogu koristiti za nove investicije u opštini ili za modernizaciju, proširenje ili obnovu postojećih sistema.

Projekat tehničke pomoći nudi podršku svim opštinama u pripremi i realizaciji projekata u trajanju od **90** čovek/ meseci ukupnog konsultantskog rada i to u:

- Odabiru projekta i utvrđivanju prioriteta;
- **Fazama finansijske i tehničke pripreme projekata;**
- **Razvoju tehničke projektne dokumentacije;**
- **Prikupljanju i razvoju tenderske dokumentacije;**
- **Izboru ugovarača, oceni i rangiranju ponuda i nadzoru sprovođenja projekta;**
- **Upravljanju rizicima dugovanja i ostalom dokumentacijom.**

Ovakva vrsta pomoći uključuje i organizaciju radionica, foruma, upotrebu raznih alata i instrumenata za uspešno rukovođenje projektima, kao i namensku obuku u onim oblastima gde je grupni pristup izvodljiv i tržišno efikasan.

<http://www.miclp-serbia.org/index.php?Itemid=2>

Kreditni iz LEDIB programa

NLB banka u saradnji sa Narodnom bankom Srbije putem Programa lokalnog ekonomskog razvoja na Balkanu (LEDIB) pruža mogućnost da se kroz povoljnu kreditnu ponudu razvije, ojača i unapredite biznis. Kreditna linija LEDIB predstavlja podršku razvoju sektora preduzetnika, malih i srednjih preduzeća (MSP) u Nišavkom okrugu.

Uslovi kreditiranja	
Kreditni limit:	3.000 – 30.000 € (kratkoročni) 10.000 – 50.000 € (dugoročni)
Kamata:	Kreditni se odobravaju korisnicima kredita po promenljivoj kamatnoj stopi koja se sastoji od referentne kamatne stope NBS + 3 do 4 procentna poena na godišnjem nivou.
Grejs-period:	2 godine
Rok vraćanja:	6 – 12 meseci (kratkoročni) 1 – 5 godina (dugoročni)

http://www.nlb.rs/p_kreditni_suf.php